

Biochemie

Úvodní přednáška, vztah struktury a funkce.

Primární, sekundární, terciární, kvartérní struktura proteinů, doména jako nezávislá evoluční jednotka, mechanismy tvorby nových proteinů.

Glykoproteiny.

Struktura, cukerné složky, biologické funkce.

Mechanismus enzymové katalýzy.

Funkce enzymů jako biokatalyzátorů, mechanismy regulace, proteinasy a jejich rozdělení, mechanismus účinku serinových proteinas, proteasom.

Biosyntéza proteinů.

Úloha ribosomu, iniciační, elongační a terminační fáze proteosyntézy, peptidyltransferasa jako ribozym, antibiotika interferující s proteosyntézou.

Glykolýza.

Mechanismus anaerobního a aerobního zpracování glukosy, mechanismus tvorby ATP, napojení na ostatní metabolické dráhy.

Pentosová dráha a metabolismus glykogenu.

Mechanismus vzájemných přeměn mezi sacharidy, význam pentosové dráhy pro buněčné aktivity, syntéza a odbourávání glykogenu.

Citrátový cyklus.

Mechanismus oxidace dvojuhlikatého zbytku, produkce redukovaných koenzymů pro dýchací řetězec, vstup a výstup substrátů z cyklu.

Oxidativní fosforylace.

Úloha ATP při konzervaci a přeměnách chemické energie, řetězec přenašečů elektronů a Mitchellova chemiosmotická teorie, mechanismus syntézy ATP za využití protonového gradientu.

Cholesterol a jeho transport.

Přehled syntézy cholesterolu a jeho regulace, lipoproteinové komplexy transportující cholesterol, využití cholesterolu pro syntézy a jeho odbourávání.

Metabolismus nukleotidů.

Syntéza a degradace purinových a pyrimidinových nukleotidů.

Porfyriny a žlučová barviva.

Syntéza hemu a jeho degradace, vznik a exkrece žlučových barviv.

Imunoglobuliny.

Typy imunoglobulinů a struktura protilátek, vazba antigen-protilátka, monoklonální a polyklonální protilátky.

Vitamíny.

Vitamíny jako prekurzory koenzymů, vitamíny rozpustné ve vodě a v tucích.

Detoxikační reakce.

Detoxikace vlastních produktů metabolismu, detoxikace xenobiotik, lokalizace v orgánech a lokalizace subcelulární.

Metabolismus leukocytů.

Úloha NADPH oxidasy při ochraně před bakteriální infekcí, vzájemné vztahy mezi jednotlivými metabolickými cykly.

Koagulace a fibrinolýza.

Mechanismus vzniku fibrinu a úloha kaskády proteinas, regulační mechanismy, biochemie a fyziologie fibrinolýzy.

Integrace metabolismu.

Propojení metabolických drah jednotlivých orgánů, reakce organismu na hladovění, význam integrálních metabolických ukazatelů.

Systém komplementu a nespecifické imunity.

Mechanismus aktivace komplementu a jeho toxické působení na bakterie, vztah k ostatním systémům plasmy, zejména ke koagulaci.

Syntéza a degradace mastných kyselin.

Mechanismus biosyntézy mastných kyselin a vztah k ostatním metabolickým drahám, beta-oxidace mastných kyselin v mitochondriích a peroxizomech.

Specializované semináře

Nemoci způsobené patologickou konformací proteinů.

Význam správného trojrozměrného poskládání proteinu pro jeho funkci, patologické stavy spojené se změnou konformace proteinu, terapeutické možnosti.

Proteiny extracelulární matrix.

Úloha kolagenu, elastinu a dalších proteinů ve funkci extracelulární matrix, jejich syntéza a degradace, enzymy a inhibitory.

Kinetika enzymových reakcí.

Základní kinetické charakteristiky enzymů, mechanismy účinku reverzibilních inhibitorů, ireverzibilní inhibitory.

Metody informující o tvaru a velikosti bílkovin.

Centrifugační, chromatografické a elektroforetické metody ve výzkumu bílkovin.

Bílkoviny krevní plasmy.

Rozdělení bílkovin krevní plasmy, studium lidského proteomu.

Mitochondriální transportní systémy.

Mechanismy transportu látek do a z mitochondrií.

Metabolismus acylglycerolů a sfingolipidů.

Medicínsky významné lipidy, vztahy k patologii.

Metabolismus erytrocytů.

Specifika metabolismu erytrocytů, druhy hemoglobinu - fetální hemoglobin, patologické formy.

Složení extracelulárních tekutin.

Specifické chemické složení jednotlivých extracelulárních tekutin.

Imunochemické reakce.

Využití interakce antigen-protilátka pro analytické účely.

Evoluce proteinů - úloha domén.

Vznik a vývoj nových funkcí proteinů aritmetickými operacemi s doménami během evoluce.

Principy proteomiky.

Základní techniky a postupy uplatňované při studiu proteinu.

Konverze aminokyselin na specializované produkty.

Využití aminokyselin jako substrátu pro syntézu hormonů a biologicky aktivních látek.

Hormonální signalizace. (pozn.: V prezentaci „Cell signaling“)

Mechanismy přenosu signálu do buňky, receptory spojené s trimerními G proteiny, receptory spřažené s iontovými kanály, receptory s enzymovou aktivitou, intracelulární receptory.

MAP kinasy.

Receptorové tyrosinkinasy, nereceptorové tyrosinkinasy, signalizační kaskády proteinkinasy.

Biochemie hormonů odvozených od aminokyselin a proteinů.

Biosyntéza proteinových hormonů a hormonů odvozených od aminokyselin, hierarchické uspořádání hormonální signalizace.

Biochemie steroidních hormonů.

Základní mechanismy biosyntézy steroidních hormonů, jejich jednotlivé typy, hlavní

metabolické dráhy regulované steroidními hormony.

Biochemie thyroïdních hormonů.

Biosyntéza thyroïdních hormonů a její regulace, metabolické přeměny thyroïdních hormonů, biologické pochody regulované thyroïdními hormony.

Eikosanoidy.

Enzymy účastníci se biosyntézy eikosanoidů, druhy eikosanoidů a jejich biologické účinky.

Enzymatické systémy trávicího traktu.

Trávicí enzymy účastníci se trávení cukrů, tuků a bílkovin.

Minerály a stopové prvky.

Biologicky významné minerály a stopové prvky, jejich účast v biologických strukturách a podíl na regulaci metabolických procesů.

Acidobazická rovnováha.

Biologické pufrы, acidóza a alkalóza, mechanismy jejich kompenzace, poruchy acidobazické rovnováhy při patologických procesech.

Energetický metabolismus a termogeneze.

Úloha hnědého tuku, mechanismus produkce tepla na úrovni mitochondrií, funkce proteinů rozpráhujících oxidativní fosforylaci. (pozn.: V prezentaci „Biochemie tukové tkáně“)

Biochemie neurotransmiterů.

Syntéza a inaktivace katecholaminů a serotoninu, rozdíl mezi působením jako hormony a mediátory, kyselina glutamová, asparagová a glycin - jejich role jako mediátorů, základní informace o působení farmak, endogenní a exogenní opiáty.

Biochemie cholinergního přenosu.

Acetylcholin, působení na postsynaptické receptory a jeho inaktivace, pomalé a rychlé receptory, synaptické jedy a jejich působení.

Priony.

Výskyt, složení, patologická úloha a možnosti jejich ovlivnění.

Biochemie svalu.

Složky kontraktálního aparátu, molekulární mechanismus svalové kontrakce.

Biochemie vidění.

Mechanismus zachycení fotonu a jeho přeměna na chemický signál, přenos signálu do mozku.

Biochemie ledvin. (pozn.: To už ani není ve zkouškových otázkách)

Ledviny jako místo metabolických procesů, renin-angiotensinový systém a aldosteron, vylučování moče.

Biochemie kosti.

Základní složky kosti, funkce osteoblastů a osteoklastů, hormonální regulace hladiny vápníku v kostech.

Muciny a jejich biologická role.

Chemické složení a základní typy, úloha mucinů v biologických pochodech.

Biochemie srdce.

Energetický metabolismus, struktura a funkce na molekulární úrovni, mechanismus patologických procesů a jejich biochemická diagnostika.

Biochemie plic.

Základní metabolické dráhy v plicích, surfaktant a jeho funkce, účinky změn koncentrace kyslíku.

Výživa.

Důležité složky potravy, vědecký přístup ke složení diety, zdravotní implikace.

Biochemie jater.

Přehled metabolických drah probíhajících v játrech, játra jako místo regulace biologických procesů organismu.

Hormony tukové tkáně.

Tuková tkáň jako producent hormonů, jejich typy a účinky.

Receptory interferonů a přenos signálu.

Molekulární mechanismy přenosu signálu interferonů do buňky, vztah k fungování imunitního systému. (pozn.: V prezentaci „Receptory cytokinů a přenos signálu“)

Biochemie kyslíku a volné radikály.

Typy enzymů používající kyslík jako substrát, reaktivní sloučeniny kyslíku a volné radikály, buněčné poškození a antioxidační ochrana.

Stárnutí.

Teorie popisující mechanismy stárnutí, stárnutí replikativní a stárnutí postmitotických buněk, úloha volných radikálů, možnosti ovlivnění délky života.

Subcelulární kompartmentalizace metabolismu.

intracelulární organely jako místa specifických metabolických drah.

Specializované semináře.

Monomerní G proteiny.

Jejich rozdělení a úloha při přenosu signálu uvnitř buňky.

Signalizace integriny.

Signální mechanismy umožňující buňce reagovat na změny v extracelulární matrix.

Hormonální regulace glykémie.

Účinky insulínu, glukagonu, glukokortikoidů a katecholaminů na hladinu krevního cukru.

Hormonální regulace tukového metabolismu.

Mechanismy regulace tukového metabolismu na úrovni organismu.

Hormonální regulace a cirkadiánní rytmy.

Úloha melatoninu a serotoninu při regulaci cirkadiánních rytmů, ovlivnění metabolismu.

Metabolické aspekty diabetes.

Přehled metabolických změn a patologických procesů na molekulární úrovni vyvolaných diabetes mellitus.

Receptory mastných kyselin, eikosanoidů a endokanabinoidy.

Úloha mastných kyselin a jejich derivátů jako signálních molekul.

Lipid tafté.

Význačná úloha speciálních oblastí buněčné membrány při přenosu signálu do buňky.

Amyloid.

Jeho složení, mechanismus vzniku a patologický význam.

Metabolická aktivita střeva.

Specifika metabolických pochodů ve střevě.

Biochemie kůže.

Složení a funkce kůže, tvorba potu, biosyntéza melaninů.

Patologické součásti moče.

Fyziologické a patologické složení moče.

Biochemická detekce poškození myokardu.

Využití enzymů i strukturních bílkovin uvolněných při nekróze myocytu do krve k diagnostickým účelům.